

Élethalálra!

Azt tartja a közmondás, hogy két dudás egy csárdában meg nem fér. Így járja ez a tengerben is. Ha ebben a véghetetlen nagy vízben két vérengző, ragadozó állat véletlenül egymás szomszédságában üti föl tanyáját, az egyiknek okvetlenül pusztulnia kell onnan. Mert az egyik vagy a másik meg nem tűri, hogy a fészke elé vetődő zsákmányt a szomszédja előle elkapkodja. Különösen, ha mindakettőnek telhetetlen, örökké éhes a bendője.

A tengerben pedig sokkal falánkabb az állat, mint a szárazföldön. De talán nem is a falánság készíteti az állatot a folytonos vérengzésre, hanem inkább az öldöklési vágy, a mely a létért való küzdelemben erőt vesz rajta.

Az állat élete örökkévaló veszedelemben forog. A halál folyton ott ólálkodik mellette, lesi a kedvező pillanatot, hogy mikor ejtheti hatalmába, mikor küldheti a másvilágra. Ebben a soha meg nem szűnő félelemben, rettegésben tölti egész életét, nem csoda tehát, ha minden élő teremtményben ellenséget sejt és irgalmatlanul elpusztítja, hogyha a sors véletlenül összehozza vele.

A tengerfenék lakói többnyire tehetetlen apróbb állatok. Kagylók, csigák, szivacsok, korallok, aktiniák, holoturiák, tengeri sünök és csillagok, kisebb fajta halak és rákok eviczkélnék, botorkálnak, vagy örökké egy helyen gubbasztnak a tengerfenék hol homokos, hol sziklás talaján.

Van azonban két veszedelmes lakója a tenger fenekének; mindakettő réme ott az állatvilágnak, mindakettő túltesz a szárazföld legfélelmetesebb útonállóján. A nagy

ÉLETHALÁLRA! (A tengeri homár küzdelme a nyolczkarú políppal.)

tengeri rák, meg a nyolczlábú polip. Vérengző mindakettő. Nem ismer kegyelmet az áldozatával szemben sem az egyik, sem a másik. Útonállás, rablás, gyilkolás a kenyere az egyiknek is, a másíknak is.

A nagy tengeri rák ott ül sötét sziklaüregeben, mogorván, fenyegetően, akárcsak a középkori rabló lovag megközelíthetetlen sziklavarában. Lesi áldozatát. De már türelmetlen. Jó ideje nem látott egy nyomorult halacskát sem. Okosabbat mível talán, ha körülnéz.

És a rák hatalmas teste egyszer csak megmoczczan. Nagy óvatosan közeleg a nyíláshoz. Előbb hosszú, piros csápjait dugta ki a háza kapuján. Ide-oda mozgatja őket. Hol le, hol föl, hol jobbra, hol balra Hadonáz velük, bizonyosan azért, hogy kilesse, vajjon van-e valami áldozat, vagy ellenség a közelben. Csak ezután dugja ki rengeteg nagy ollóit, nehézkesen csúsztatva őket előre, a földön tapogatózva, kutatva, keresgélve velök. Végre két szeme is megjelen. Hosszú nyelen ülnek és leskelődve néznek majd emide, majd amoda, vajjon nem ólákodik-e mellette nálánál hatalmasabb állat? nehogy esetleg a rabló az erősebb rablónak áldozatul essék.

Ha azután azon veszi magát észre, hogy se híre, se hamva az ellenségnek, egyet lódít a testén s egyszer csak künn terem a háza előtt. Csak úgy lassan, lomhán, nagy nehezen czammog a fővényes talajon, de annál elevenebben forgatja fírkésző szemét, annál gyorsabb szimatoló csápjainak a játéka. Egyre neszel, vajjon nem üti-e meg a fülét valami könnyelmű csiga csoszogásának a zaja, a vizet merítő kagyló héjának a csattanása, vagy valami csöndesen eviczkelő hal úszószárnyainak lassú csobogása.

Oly mereven, oly mozdulatlanul lapul meg a helyén, hogy kővé vált testnek vélnéd, ha nem mozgatná szemét, ha nem lengetné csápjait. De a hatalmas állat, egyszer csak úgy rémlik, mintha csakugyan megszűnt volna benne az élet. A szeme is, a csápok is úgy tűnnek föl, mintha megmerevedtek volna. Azonban ha jól megfigyeled, azon

veszed magad észre, hogy a rák tekintete valami kiszemelt pont felé irányul.

A fészek kapuja előtt kiszögélő szikla mögött, a mit ép abban a pillanatban akart megkerülni, mitsem gyanító apró sereg játszik, dévajkodik bolondos jókedvében. A sötétkék vízben meg-megvillan ezüstös, ragyogó köntösük.

Az útonálló kidülledt szemmel, mereven néz most maga elé. Meg se moczczan, úgy lesi a kedvező pillanatot a támadásra. Tudja, hogy a halak bizonyosan a háza előtt vonulnak majd el. Vagy legalább is sejtí.

És eltalálta. Az egyik hirtelen surranással megszökik incselkedő társaitól, de egy másik nyomban utána veti magát és gyors iramodással követi. Mire az üldözött, nem sejtve a veszedelmet, nagy rohanva közeledik a szikla mögött lappangó útonálló felé.

A rák erre fölemelkedik, szinte fölágaskodik, úszókáit szétterpeszti, egyet csap hatalmas farkával s az éhes rabló villámsebessen, akárcsak az elröpített nyíl, veti magát áldozatára. Egy roppanás és a szegény hal izzé-porrá tört a rák hatalmas ollói között. Mire a rágókészülékek csakhamar megkezdi pusztító működésüket.

Hanem azért ez a roppant erejű rabló nem támadja meg csupán csak a védtelen halat, a puha kagylót, a melynek kemény héját vaskezeivel könnyűszerrel szétmorzsolja, vagy ha nem birkózhatik meg vele, hát ravasz csellel kicsalja belőle az állatot, bátran belevág a tengeri süni éles tüskéi közé. Nem éri be csupán a tehetetlen, jámbor állattal, hanem nekimegy olykor az olyan ellenfélnek is, a melylyel gyakran igen kemény harcot kell megvívnia. Sokszor megesik vele, hogy egy olló, vagy láb nélkül vonul vissza a csatatérről. Ha azonban nálánál hatalmasabb, veszedelmesebb állat közeledik feléje, szörnyen megijed. Egyet fordul és hirtelen futásra veszi a dolgot. Eszeveszetten menekül a sziklavarába. Oda azután nem egykönnyen hatolhat be valaki. A vár kapujában két

zott léptem alatt; a szárazság szimbolumai, a vörös szárnyú szöcskék, ügyetlen repüléssel úgy pattogtak szét előlem a szélrózsa minden irányában, mintha egy kopár legelőn haladtam volna, nem pedig egy fővad-területen, egy tölgyerdő borította hegy meredek lejtőjén.

Mire befordultam a vadászház udvarára; már a megfigyelésre kiküldött vadőr is otthon volt.

Egykedvűen fogadtam köszöntését s meg sem állva, csak úgy szokásból, gépiesen odavettem a kérdést, hogy »no mi ujság István, mit hallott«? — A válasz nem érdekelt, hisz hozzászokhattam már ehhez a mindennap kijáró pár szóhoz, hogy »bizony kérem alássan semmit.« — Most az egyszer azonban kellemesen csalódtam, mert a felelet így hangzott: »van egy böggő bikánk kér . . .« Olyan gyorsan visszafordultam, mintha egy bomba pattant volna szét előttem. Micsoda?! — Böggő bika? Mikor, merre, hol hallotta?

Igenis kérem alássan, még szürkületkor, épen a hogy a torinai szakadéknál kapaszkodok felfelé, hát a köves oldalon egy qanda szarvas nagy zörgéssel húzódtott be a sűrűbe s ott meg is maradt. — Hányan voltak; azt nem mondhatom meg, mert akkor még sötét volt, de többnek kellett lenni, mert igen nagy csörgést csináltak. És hogy egy jó bika van velük, az bizonyos, mert háromszor nagyon vastag hangon elbögte magát.

Kétkedni nem volt okom, tehát hittem; mert boldogok, a kik hisznek.

Két heti várakozás után úgy felizgatott ez a jó hír, mint

egy fiatal gyereket, ki első szarvasára megy szerencsét próbálni. — Türelmetlenkedtem, — szebbnél-szebb terveket forgatva fejemben, alig vártam, hogy délután 3 óra legyen s mehessek a torinai sűrű felé, hol a bika teheneivel állítólag megfektűt. Az ebéd nem ízlett, a délutáni szieszta nem hozott álmodt a szemimre, csak forgolódtam jobbra, balra, folyton a bikával tépelődve.

Három óraker pontosan, teljes felszereléssel kiléptem az ajtón s a pokoli melegben kímélve az erőt, lassú léptekkel megindultam telfelé a Torinának.

Alig haladtam pár száz lépést, midőn valami érdes hang ütötte meg a fületem. Megálltam. Ugy tetszett, mintha egy rövid böggés lett volna. Tekintve azonban a kora délutáni időt s felizgatott fantáziámat, hallucinációnak tudtam be a dolgot és tovább folytattam utamat. Pár percz mulva megint ismétlődött az előbbi nesz, de most már egész tisztán, hallhatóan reszketett át a levegőn egy rövid böggés, a kérdéses sűrű felől.

Meggyorsítottam lépteimet s vígan, szép reményekkel haladtam fel a cserkészösvényen. Utközben többször hallható volt a bika álmos, kelleetlen böggése s a hang változó irányából megállapíthatam azt is, hogy lefelé a vágásnak veszik útju-

rengeteg nagy fegyverírányul az ellenségre, a rák hatalmas ollói.

Legveszedelmesebb ellensége a nyolczlábú polip.

Tőle fél legjobban a rák. Mert ha nem kerülheti ki és kénytelen vele megbirkózni, csaknem mindig ott pusztul el az ellenség karjai között.

TERÍTÉKEN. (Tárczáinkhoz.)

kat, hol az éjjelt is töltötték. — Minél jobban fogyott köztem s a sűrű között a távolság, szívem annál erősebb ütemben kergette szét a vért, minden porcikámban éreztetve sustorgó lüktetését.

Elértem a sűrű vágás szélét s egy bokor mögött megálltam; egyrészt, hogy kifújjam magamat s lecsillapítsam izgatottságomat, másrészt, hogy a bögs után megállapítsam a távolságot s a helyet, hol jelenleg a bika áll.

Nem soká kellett várnom, mert tőlem valami 180—200 lépésnyire a sűrűségről kilép a gyengevágásba egy nagyfejű vén tehén, utána a második, harmadik s végül két ostoba tekintetű borju. Minden gyanu nélkül a körishajtások leveleit csipegetve húzódtak lassan lefelé, míg egy hajlásban eltűntek a szemeim elől.

Most megszólal a sűrűben még egyszer az öreg; — inkább csak nyögés volt, mint bögs — s azután kilép ő is, méltóság-teljes léptekkel, szép 14-es agancsát ide oda hintázva, ringatva halad háreme nyomdokain.

A nagy távolság s a vágásban meghagyott szálfák, valamint a szarvas rézsutos állása megakadályoztak abban, hogy búvóhelyemről reá emeljem Mauser-emet s kitegyem magam egy rossz lövés, vagy fábalövés eshetőségének. Vártam, míg ő is beér a kis teknőbe, hol jó fedezettel, jó széllel szépen becserkészhetem.

Mint a leáldozó nap, mikor lassan eltűnik a nyugoti lát-határ mögött, úgy fogyott fokról-fokra az én bikám impozáns

alakja is tekintetem elől minden egyes lépésnél, mit a teknőbe lefelé tett. Már csak egy keskeny csik, a gerincz látható belőle majd az is elvész s szemeimnek nem marad más követni valója mint a tovavonuló ágasbogas agancs.

Nini, de micsoda szél kerekedett ott, mely úgy hajtogatja jobbra-balra azt a fiatal körisfát, hogy szinte derékban kettétörök? — Nem szél az, hanem a 14-es dörzsöli, lényesíti gyönyös koronáját a köris sima, hamvaszöld kérgén.

Ezt a pillanatot nem volt szabad elmulasztani, mert ilyenkor munkájával úgy el van foglalva az agancsos, hogy se lát, se hall s becserkészése — ha csak a szél nem kedvezőtlen — semmi vigyázatot sem igényel; gyerekjáték.

Az ide-oda hajladozó körisfát szemmel tartva, gyorsan felrohantam a teknő szélét képező kis emelkedésre, ott meglassítottam lépteimet s leguggolva lopakodtam óvatosan előre, mindig többet és többet pillantva meg a szarvas testéből. Mikor már felülről a lapoczka közepéig láthatóvá lett, megálltam s fegyveremen megnyomva a rögtönzöt, felegyenesedtem.

Ott állt előttem alig 80 lépésre teljes önfeledtségben a gyönyörű állat. Szétvetett lábakkal, hatalmas nyakát nekifeszítve egész szenvedélylyel, mondhatni dühhel hántotta agancsával a körisfa kérgét.

Lassan felszállt a fegyver arcomig s a következő másodperczen egy éles pattanás zúgott végig az erdőn, bérczeken.

Mint az éles kasza suhintása alatt eldült buza-rend, úgy vágódott el a lövés pillanatában élettelenül a szegény 14-es is.

Az ember néha kúpalakú kórákosokat lát a tenger fenekén. Ezek első pillantásra úgy tűnnek föl, mint valami apró tűzhányó hegyeknek a kráterjei. A kőhalom közül szanaszét kagylóhéjak, csigaházak, csontok és rákpánczók hevernek. Ez annak a jele, hogy a kórakás bizonyosan valamely állatnak a lakása, fészke. És ha jobban megfigyeljük a halomra rakott köveket, azon vesszük magunkat észre, hogy azok között valami állat gubbaszt.

Ha nem mozdulna meg nagynéha, észre se venné az ember. Mert a színe szakasztott olyan, mint a sziklakő. Szürkés-barna. Karjai, mint megannyi kígyó, össze vannak csavarodva, a kövekhez lapulva, vagy pedig a kövek közé dugva. Csak kidülledt két nagy sárga szemét veszed észre mindjárt, a mint mereven rád néznek és szinte megijedsz tőlük. Ez az állat a közönséges nyolczlábú *polip*.

Ezt a házat maga építi a polip. Valóságos vár, a mit azért emel, hogy benne észrevétlenül leskelődjék a zsákmányra.

A várat rendszeren homokos talajon, valami sziklakőhöz közel építi. A köveket karjaival és szívókaival ragadja meg és úgy czipel a kiszemelt helyre. Kisebbsz nagyobb köveket hordozgat össze. Vannak köztük akkorák is, a melyek az utca kőburkolatának koczkáinál is nagyobbak. Olyan ügyesen rakosgatja egymásra a köveket, hogy bármelyik építőmesternek is a dicséretére válnék. Valóságos várat épít s csaknem teljesen elrejtőzik benne. Csupán a feje látszik ki a kövek közül. Ha egy-egy követ elveszünk a fészektől, haragosan surran ki a kapuján, azután fogja a követ és ismét a helyére teszi. Ha pedig esetleg nem akadna reá, újat keres és azt viszi a régi kőnek a helyére.

A sziklakövek között meglapulva leleskedik áldozatára, mint akár a tigris. Ha észreveszi a közelgő állatot, villámsebesen szökik ki búvó helyéből és nagy mohón ráveti magát a szerencsétlenre. Rácsavarja erős karjait és gyorsan viszi magával a fészkebe, hogy ott azután nyugodtan, háborítatlanul lakmározzék.

Nagy ragadozó. Csigát, kagylót, halat, rákot egyaránt megtámad és elpusztít. Sőt azt hallottam egy halásztól, hogy a parton keresgélő patkányt is lerántja a vízbe, megöli és szőröstül-bőröstül megeszi. A mi egyébírát könnyen föltehető róla.

A nagy tengeri rákhoz nem igen mer közeledni. Tudja, hogy veszedelmes fegyvere az ollója. De ha éhes, őt is megtámadja. Ilyenkor csaknem mindig a polip a győztes.

Egyszer magam voltam szemtanúja egy ilyen érdekes viaskodásnak.

A rák és a polip egy és ugyanabban a pillanatban vetették magukat egy mellettük elsurranó halra. Akkora sebességgel rohantak rá, hogy a két ragadozó teste szinte visszapattant, a mint nagy hirtelen egymásba ütődött. A hal persze elmenekült, a két rabló pedig nem messze egymástól megállapodott és mindegyik kidülledt szemmel leste a támadás végzetes pillanatát.

Ekkor nagy óvatosan közeledtek egymáshoz. A rák egyet-egyet emelintett nehéz ollóján, a polip pedig hatalmas karjaival hadonászott. Mintha veszedelmes fegyverüket mutogatták volna egymásnak, óva-intve egymást, hogy üdvösebb lesz, ha meg se kezdik a harcot és ki-ki nyugodtan, békésen vonul vissza a csatatérről.

A polip azonban sehogysem tágított. Folyton azon iparkodott, hogy közelebb jusson ellenfeléhez.

De egyszer csak úgy rémlett, mintha megbánta volna tettét. Megállapodott és meg se moczczant többé.

A rák erre kissé meghátrált és már azon volt, hogy elhordja az irháját, mikor a polip villámsebesen feléje szökik, neki esik, megradja és rácsavarja kígyószerű, erős karjait, görcsösen szorítva magához a tehetetlenné vált rákot.

Úgy átkarolta, annyira elfődte a testével a rákot, hogy alig lehetett a testét észrevenni. Csak itt-ott látszott ki a kígyózó karok közül az egyik ollója, egy-egy lába, meg a farka. Az elkeseredett harcban végig hemperegtek,

Az öröm, szánalom s lelkifurdalás különös vegyülékével szívemben álltam mellette, nézve a szép agancsot s magas válllapján azt a piczi lyukat, mely oly gyors végét okozta s melyből nagy cseppekben folyt a vér, végig peregve tüskés szőrzetén.

A szomorúságot és sajnálkozást azonban mihamar más érzetek váltották fel, melyek felráztak rövid merengésemből. A szarvas ugyanis megmozdult. Felemelte fejét a földről s reám bámult nagy barna szemeivel; azzal a különös, mély álomból ébredt ember kábult, zavarodott tekintetével. Ez a váratlan fordulat úgy meglepett engem is, hogy ott maradtam állva, vállra vetett fegyverrel mozdulatlanul s néztem a szarvas szemeibe, mint egy hipnotizált ember.

Midőn a bika elfátyolosodott agyrendszere lassan kezdett ismét czéltudatosan működni s megértette azt, hogy egy »ember« áll előtte: a zavarodottság helyébe ijedség, majd kétségbeesés költözött, mit a változó és tisztuló szemkifejezés híven tükrözött vissza.

Minden erejét megfeszítve megpróbált felugrani, de visszaesett. A nyomban következő kísérlet annyiban sikerült, hogy 2–3 támoalgó ugrást tett s azután elvágódott, nagy csörömpöléssel gurulva le a katlan meredek lejtőjén, egész a fenékgig. Ott talpra állt s nehézkes vágatában neki indult a sűrűnek, hol azután mihamar megcsendesedett. Gurulás közben a szarvas kalimpáló nyakára tett s a futtában utána küldött lövések izgatottságom miatt nem találtak.

Összeszedve némileg gondolataimat, elmentem a pár száz

lépésre hátrahagyott vérebemért s egy örökkévalóságnak tetsző félórai várakozás után rávezettem a vérnyomra, majd midőn annyira belefektűdt a vezetésbe, hogy a sűrűben nem voltam képes tovább követni: lecsatoltam s eleresztettem a nyomon.

A bika ez alatt az idő alatt nem mozdult helyéről; mert ott, hol utoljára zörögni hallottam, felhangzott vérebem hangos csaholása.

Lett erre nagy kavarodás; nyugodtságotam teljesen elvesztve, vad futással — a köveken, galyakon, tüskéken keresztül bukdácsolva — rohantam fel a hang iránya felé. Még valami 100 lépést kellett volna átküzdenem, midőn az ugatás egyszerre megszűnt. Majd valami 300–400 lépéssel feljebb újra megkezdődött, de megint csak rövid ideig, mert másodsor és utoljára is elhallgatott. Zihálva a szaladástól, fáradságtól, megálltam pihenni s vártam, hogy hol fog ismét felzúgni a »Standlaut?« — De bizony az nem volt hallható többé. Valami 8 percet tölthettem el így ácsorogva, midőn vérebem visszajött, jeléül, hogy elvesztette a nyomot.

Eközben öreg este lett s fel kellett hagynom a további kereséssel, holnapra halasztva azt.

Másnap reggel ismét felvettük a vérnyomot s a kutya szépen vezetett fel egészen a hegy tetejére. Itt megszűnt a vérzés s kutyám kezdett bizonytalanul kapkodni össze-vissza, majd teljesen felhagyott a munkával. Elvesztve bár összes bizalmat s reményemet, soká kerestük még minden irányban, de sem egy csöpp vért nem találtunk, sem a szarvasra, vagy nyomára

tova gurultak a tenger fenekén a viaskodó rablók és fölka-varták, fölverték a talaj homokját.

Egyszer csak a polip hirtelen szétvetette karjait és úgy tűnt föl, mintha áldozatát eleresztette volna. Majd nagysebese-n úszott ide-oda.

Csak akkor vettem észre, hogy a polip magával vonszolja a rákot. Egyik karja a rák ollója közé szorult és sehogysem bírta kiszabadítani onnan. Már azt hittem, hogy a rák egyszer csak ketté szeli a polipnak a karját, akkora erővel szorongatta fegyverével.

Most már úgy tetszett, hogy a polip megbánta vak-

merő támadását és szíves örömet menekülne veszedelmes ellenfele elől. De csalódtam.

Azzal, hogy a rákot eleresztette, alkalmasint csak az erejét akarta összedni. Mert egyszer csak ismét neki esett ellenségének, újra rácsavarta karjait és rövid küzdelem után, a szó teljes értelmében ketté szakította a derekát.

Erre a polip, mint valami éhes farkas, ismét megragadta a rákot és néhány pillanat alatt szétdarabolta a testét. Azután szép csöndesen hozzálátott a falatozáshoz.

Gauss Viktor.

ORNITOLÓGIJA.

A III. nemzetközi ornitológiai kongresszus Párisban.

(1900. június 28—30.)

Azoknak az ornitológusoknak, akik annak idején a fényesen sikerült I. és II. ornitológiai kongresszuson Bécsben és illetőleg Budapesten résztvettek és benyomásait megőrizték — fogalmuk lehet azon érdeklődésről és általános nagy várakozásról, melylyel a III., a szajna-parti élénkéletű világvárosban tartandó kongresszus elé tekintettünk.

Bécsben, tudjuk, felejthetetlen emlékü *Rudolf* trónörökösünk magas személyisége volt minden tekintetben a kongresszus központja; Budapesten pedig a jól előkészített és tartalmas munkaprogramm, melyet a mindenben oly sikeresen működött magyar bizottság összeállított — vívta ki magának az összes résztvevők osztatlan elismerését. Párisban azonban a kongresszus súlypontját ezuttal kevésbé az egész világból összesereglett ornitológusok érdekes találkozója, mint inkább a nagy világhiállítás vonzereje képezte.

Ezt azonnal meg is éreztük valamennyien, kik a nagy nemzetközi tanácskozáson megjelentünk; mert a kiállítás s mindaz, amit nyújtott, annak impozáns tömegével: valóban szinte elragadó hatással volt ránk s nem csak hogy elvonta fel-tűnő módon a kongresszus tagjainak figyelmét magától a kongresszustól, de nagyszerűségével mindnyájunkat testileg-lel-kileg annyira igénybe is vett, hogy a tényleg megtartott tizen-

egy gyűlés mindegyikén, már a legelején is, a végét kívántuk volna.

Rátérve a kongresszus lefolyásának ismertetésére, első sorban mindjárt meg kell említenem ama sajnós jelenséget, hogy ez alkalommal sokkal csekélyebb érdeklődést voltunk kénytelenek általában a kongresszus iránt tapasztalni, mint a minő az előző kongresszusok alkalmával nyilvánult, már csak a résztvevők csekély számát tekintve is.

Ennek oka talán abban keresendő, hogy ezeknek a nemzetközi gyűléseknek nem tulajdonítanak elég fontosságot, részint, mert rendkívüli hosszú időközök esnek közbe. Ez volt az általános nézet és épen ezért örömmel is fogadta mindenki ama elhatározást, hogy a legközelebbi kongresszus, vagyis a IV-ik, legkésőbb öt év múlva tartassék meg.

Hogy tényleg hány tagja volt a kongresszusnak, azt nem lehetett megállapítani, mert a francia bizottság a bezárás napjáig sem adta ki a résztvevők névjegyzékét; miért is a nevek felsorolásánál kénytelen vagyok csupán emlékezetemre szorítkozni s így a névsor teljességéről jót nem állhatok. Különösen a francia tagokat nem volt szerencsém megismerhetni.

Mindenesetre a legérdekesebb és legtisztelretméltóbb személyisége volt ennek az összejövételnek az egyhangulag elnökül választott *Edmond de Sélys-Longchamps* báró (Belgium), akinek megjelenése ugyan alig árulta el azt az alig hihető magas kort, melyet elért: 98 évet! És emellett ez a kedves öreg úr nem csak a gyűlések alkalmával vetekedett a

nem akadunk sehoh. — Eltűnt, mintha a föld elnyelte volna. — Ellépett örökre.

Hogy milyen hangulattal tértem haza, azt talán nem is szükséges ecsetelnem. Azt a fohászt pedig, mit szt. Huberthez küldtem, nem merem itt reprodukálni.

* * *

Azóta jó három hét forgott le az idő motoláján s én megint csak itt vagyok az erdőn. Az a tudat, hogy a holnapi nappal megszűnik az agancsos-lelövés — valami különös varázserőt kölcsönözve ennek a napnak — nem hagyott békében, hanem kicsalogatott otthonomból, hogy egy ünnepélyes cserkészettel én is — mint vadász — elbúcsúzzam a jövő őszi viszontlátásig agancsosaimtól.

Mennyit változott ez alatt a pár hét alatt az erdő képe! Mikor utoljára kint voltam bögés alatt: verőfényes nyári napokat éltünk. Az erdő lombja még egészen zöld volt; csak itt-ott hullott le az ágaktól egy-egy sárguló falevél. Az erdei tisztásokon őszi kökörtcsin és ezerjófű nyílott szép színű virágával kellemes változatosságot nyújtva a szemnek s édes mézet a napsugárban döngicsélő méhecskéknél.

Most? — Eltűnt a zöld lomb, eltűntek a virágok, el a méhecskék.

Az erdőn végig sepert az őszi nedves, hideg szele s zúgó, süvöltő varázssenéjével hosszú, mély álomba ringatta a természetet. A fák szomorúan merednek kopasz ágaikkal

az égnek: nincs rajtuk dísz, nincs lombozat, mind lepergett a földre s bokáig járunk a száraz avarban. — Memento mori!

Pitymallani kezdett épen, amint elhagyva a vadász-ház udvarát, befordultam az erdőre. — Ma még szomorúbb kinézése volt a tájnak, mint tegnap. Sűrű, nehéz köd emelkedett s lenyúlt egész a hegyek lábáig. A lecsapódott pára nagy csöppekbenült a fák, bokrok galyain s ha olykor meghimbálta a szél, hangos koppanással hullottak le a nedves harasztra.

Lehangoltan, minden terv nélkül bolyongtam az utakon s egyszer csak ott találok magam a Torinán, hol a 14-essel úgy becsapódtam. Menekülni akartam erről a nem épen kellemes emlékeket ébresztő helyről, midőn egy nagy, sötét testen akad meg tekintetem. Látszóvetem segítségül híva, kibontakozik szemeim előtt egy jó 12-es a ködben óriásinak tetsző alakja, amint felfelé nyújtott nyakkal egy körisfa zsenge galyait csipegeti.

Nyugodtan, önelégülten emeltem célzásra fegyveremet s megnyomtam a ravaszt. A golyó kiszállt s hogy nem tévesztette irányát, bizonyítja az a hatalmas ugrás és kétségbeesett száguldás, melylyel a szarvas állóhelyéből megindult. — De mily nagyot néztem, hogy kimeresztettem szemeimet, mikor a szarvas elvágatása után, ugyanazon a helyen, még szarvas maradt állva, mintha semmi sem történt volna. Micsoda bosszorkány-játék ez megint? — Kapom a guckert s látom, hogy az a 12-es áll ott, melyre tulajdonképen lőttem. Egy darabig fülel, majd elvágat a másik után. De hát micsoda szarvas volt